

„Wokół postaci Adolfa Chybińskiego”

Streszczenia

Maciej Gołąb

Początki muzykologii na uniwersytetach we Wrocławiu (1910) i we Lwowie (1912)

Autor analizuje społeczno-polityczną i intelektualną sytuację powstałych w podobnym czasie placówek muzykologicznych na uniwersytetach we Wrocławiu (1910) i we Lwowie (1912), zadając pytania o podobieństwa i różnice w kształtowaniu ich naukowego profilu.

Zbigniew Jerzy Przerembski

Adolf Chybiński a muzyka ludowa Podhala

W bogatym dorobku muzykologicznym Adolfa Chybińskiego ważne miejsce zajmuje polski folklor muzyczny. Interesował się problematyką ludowej pieśni, muzyki, tańców i instrumentów, także w odniesieniu do muzealnictwa muzycznego, źródeł historycznych, twórczości kompozytorskiej. Osobisty wręcz stosunek miał do folkloru górali spod Tatr – mówi się nawet o „okresie podhalańskim” w jego badaniach nad muzyką ludową, przypadającym na lata 1920-1933, kiedy to przejawiał największą aktywność w dziedzinie etnomuzykologii.

Badacza tego cechowało kompleksowe podejście do dokumentacji, gromadzenia elementów muzycznej kultury Podhala. Zawdzięczamy mu najwcześniejszą w pełni naukową penetrację kultury muzycznej górali podhalańskich.

Bożena Muszkalska

Bronisława Wójcik-Keuprulian – niepokorna uczennica Profesora

Prezentowane opracowanie powstało w oparciu o zbiór listów Bronisławy Wójcik-Keuprulian do Adolfa Chybińskiego z lat 1913 – 1934, którego cennym uzupełnieniem są listy pisane w latach 1930. przez Profesora do Ludwika Bronarskiego.

Wójcik-Keuprulian była najstarszą spośród wychowanek i wychowanków prof. Chybińskiego. Rozpoczęła studia w pierwszym roku istnienia lwowskiej muzykologii i jako pierwsza spośród uczennic i uczniów Chybińskiego obroniła w 1917 roku pracę doktorską (*Johann Fischer von Augsburg als Suitenkomponist*), która stanowiła też pierwszą dysertację z zakresu muzykologii na lwowskiej uczelni. Analiza listów, osadzona w kontekście historycznym i naukowym, posłużyła do nakreślenia wizerunku ich autorki jako człowieka, kobiety i uczonej oraz prześledzenia zmieniających się relacji Wójcik-Keuprulian z Profesorem

Małgorzata Sieradz

Lwowscy uczniowie Adolfa Chybińskiego jako autorzy czasopism muzycznych (do roku 1939)

W Polsce w dwudziestoleciu międzywojenny wznowiły lub rozpoczęły działalność redakcje czasopism muzycznych m.in.: w Poznaniu *Przegląd Muzyczny*, we Lwowie *Gazeta Muzyczna* i *Lwowskie Wiadomości Muzyczne i Literackie*, w Warszawie *Muzyka* i *Wiadomości Muzyczne*, oraz lokalne: *Muzyk Wojskowy*, *Orkiestra*, *Śpiewak Śląski*. W l. 1928-33 pod redakcją Adolfa Chybińskiego wychodził *Kwartalnik Muzyczny*, zmieniony potem na *Polski Rocznik Muzykologiczny*. We wszystkich tych pismach (i wielu innych) prace swe ogłaszali najwybitniejsi uczniowie lwowskiego ośrodka muzykologicznego – Bronisława Wójcik, ks. Hieronim Feicht, Maria Szczepańska, Stefania Łobaczewska, Zofia Lissa, Józef Chomiński, Jan Józef Dunicz, Jerzy Freiheiter.

Elżbieta Witkowska-Zaremba

Kilka uwag na temat traktatu organowego z Tabulatury Jana z Lublina (1540). W stulecie edycji „Ad faciendum cantum coralem”

Reguły kontrapunktu instrumentalnego zamieszczone w formie zwięzłego traktatu we wstępie do Tabulatury Jana z Lublina nie były jak dotąd przedmiotem bliższej uwagi muzykologów, mimo iż tekst tego traktatu został opublikowany przed ponad stu laty przez Adolfa Chybińskiego. W niniejszym artykule wskazano na dwie istotne kwestie poruszone przez autora traktatu: 1) koncepcję *tactus*, która wykazuje związki zarówno z wcześniejszymi tekstami z zakresu *ars organizandi*, jak i szesnastowieczną teorią menzurálną, oraz 2) reguły dotyczące powiązań syntaktycznych i formalnych pomiędzy utworem liturgicznym a jego opracowaniem instrumentalnym.

„Wokół postaci Adolfa Chybińskiego”

Summaries

Maciej Gołąb

The beginnings of musicology at the universities of Wrocław (1910) and Lviv (1912)

The autor performs an analysis from the social, political and intellectual perspective of two musicological centres that emerged around the same time at the universities of Wrocław (1910) and Lviv (1912). The article poses questions about the similarities and differences in the way the identities of those centres of research evolved.

Zbigniew Jerzy Przerembski

Adolf Chybiński and the folk music of the Podhale region

In Adolf Chybiński's rich legacy of musicological research, the works on Polish musical folklore, play an important role. Chybiński was interested in folk songs, music, dances and instruments, also in the context of music-related museums, sources on history and works of composers. He cherished such a special interest in the folklore of the highlanders living at the foot of the Tatra Mountains that the label "Podhale period" is used to refer to his investigation into folk music in the years 1920–33, when he pursued his ethnomusicological activities with greatest intensity. Chybiński had a comprehensive approach to documentation and collecting artefacts related to the musical folklore of the Podhale region. He can be credited with providing the first fully scientific insight into the musical traditions of the Podhale highlanders.

Bożena Muszkalska

Bronisława Wójcik-Keuprulian – Professor Chybiński's strong-minded student

The current article is based on a collection of letters from Bronisława Wójcik-Keuprulian to Adolf Chybiński written in the period 1913–34; a valuable complement of this correspondence are letters written by Chybiński to Ludwik Bronarski in the 1930s. Wójcik-Keuprulian was Professor Chybiński's oldest student. She started her studies in the same year in which the musicology department was established in Lviv and was the first among Chybiński's students to defend a doctoral dissertation (*Johann Fischer von Augsburg als Suitenkomponist*), which was also the first dissertation in the field of musicology defended at the University of Lviv. An analysis of the letters in their historical and academic context reveals their author's characteristics as a person, a woman and a scholar and enables the author to trace the changing nature of her relations with Professor Chybiński.

Małgorzata Sieradz

Adolf Chyliński's Lviv students as collaborators of music periodicals (until 1939)

In Poland, the period between the two world wars saw the revival or establishment of music periodicals such as *Przegląd Muzyczny* [The Music Review] in Poznań, *Gazeta Muzyczna* [The Music Newspaper] and *Lwowskie Wiadomości Muzyczne i Literackie* [The Lviv Music and Literature News] in Lviv, *Muzyka* [Music] and *Wiadomości Muzyczne* [The Music News] in Warsaw, as well as local periodicals, e.g. *Muzyk Wojskowy* [The Army Musician], *Orkiestra* [The Orchestra] or *Śpiewak Śląski* [The Silesian Singer]. In the years 1928–33, *Kwartalnik Muzyczny* [The Music Quarterly], later renamed to *Polski Rocznik Muzykologiczny* [The Polish Journal of Musicology] appeared with Adolf Chybiński as editor-in-chief. All the above periodicals (and many others) published the contributions of the most eminent representatives of the Lviv school of musicology: Bronisława Wójcik, Father Hieronim Feicht, Maria Szczepańska, Stefania Łobaczewska, Zofia Lissa, Józef Chomiński, Jan Józef Dunicz and Jerzy Freiheiter.

Elżbieta Witkowska-Zaremba

Several remarks on the treatise on organ music included in Jan of Lublin's *Tablature* (1540). On the centenary of the publication of *Ad faciendum cantum coralem*

The principles of instrumental counterpoint outlined in the form of a concise treatise in the introduction to Jan of Lublin's *Tablature* have not attracted musicologists' interest so far, although the text of the treatise was published by Adolf Chybiński over a century ago. The current article points to two vital issues mentioned by the author of the treatise: 1) the notion of *tactus*, which appears to be related to earlier texts on *ars organizandi* as well as to the 16th-century mensural theory; 2) principles pertaining to the syntactical and formal connections between a liturgical composition and its instrumental arrangement.